

տակարարութիւն, ուսմանց ծրագիրներն
ընդ, դաստիգ փամայակացոյցներն պատ-
րաստութիւն են գիտութեանց ու ինչ-
ուաց չոր ու ցամաք դասասանդու-
թիւն, այլ մասնաւոր բարոյական
մարդք կարգադրողներ անձնաւորու-
թիւն: «Գիտութիւն նպարտացոյցանէ,
այլ սեր չինէ»: Մի՛ վաճէք ձեր պաշ-
տօնք գործակա՞ններն նման, մի՛ վար-
ուիք տւանդոց նմո իբրեւ անցան
էակներու հետ, սիրենք ք զանոնք ձեր
բոլոր հոգովը: Ե՛նթէ գայկանոնք իրենց
բայկաց վրայ իր բաւանը, գուք ձեր
սրբորեն մէջ տեղ ունէ՛ք մատակ
բունդդին: անձնական օրինակով բարի
առաջինք եւ կրօնաւոր ոգի ներշնչե-
ցէ՛ք: Ե՛նթէ գիտութիւնք եւ ինքուց
կարեւոր են ըստ աշխարհի կենցաղա-
վարութեան, նուիրական պարտաւո-
րութիւն են ունենալ սեր առ Աստուծո՛ւ
նա ընկերն, առ բնտանիս եւ առ հա-
մայր մարդըութիւն: Ե՛նթէ հարտարու-
թիւն եւ ճարպակութիւն գոյլիկ են
յայտ աշխարհի, հաճոյ եւ ընդունելի է
սակաւ Աստուծոյ յարի եւ առաջինի
է ինչիւրպէս կենանք, որովհետեւ ըստ
ստաւբելոյն «Մարմնոյ կրթութիւն առ-
սակաւ ինչ օգտակար է, իսկ ստտու-
թեւտաւ ինչ օգտաւոր առ անմարտ ինչ օգտա-
ւոր է, եւ գաւտեալ կենաց ունի դար-
կաւ եւ գնա՞նքործընդոց»:

Դասք երկրագործաց, Աստուած
ամենան արարալ վաստակը ձեզ բաժին
հանան է՛, լուսմանդակ աշխարհիւր
մոռնեղը կը պարտի ձեր աշխատութեան
արդիւնքին: սիրեցէ՛ք ձեր վիճակը,
սիրեցէ՛ք հողը, ինչպէս կալիմանկե
մանուկը մայրական ստինքը, սիրեցէ՛ք
մանք, սխարը և տաւարը: Գոռ եղէ՛ք
ձեր ունեցանք ձողի լաճինով, մի՛ ցան-
կաք ընկերով այգիին, արտին և անա-
տուններուն: Լա՛յ, կը կարգալ մարգա-
րէն ազան հողագործին ետեւ և անկուշտ
ազարակատեաց, որոնք զրացիէն
չդոնալով՝ իրենց ունեցածին կը խառ-
նեն: Լա՛յ, այնքոցի, որ յարեն տուն
ի տուն և ազարակ առ ազարակ մեր
ձեռք-ցանին, զի զինքանին հանիցիւն:
Աստուծոյ տուած բարքքերը տասա-
նորդեցէ՛ք յանուն Աստուծոյ՝ կարօտե-
լիք և անակաց: Դուք ընալիս
փորձառութիւնք զխելք, «Որ սերմանէ
ճշդելով՝ ճշդելով և հնձեացէ, որ սեր
մանէ աւատովեմա՛ր» աւատովեմա՛ր
և հնձեացէ, եթէ հաշուով կամ սրե-
մուտ ձեռքով տաք, այնչափով կը
տասնաք Աստուծմ, եթէ առատու-
թեամբ տաք, առատութեամբ կ'աճեցէ
փոխարէնը: Կը մաղթեմ Տիրոջմէն, որ
կը բարեբար ցօյով և անձերով միշտ
արդատաւորէ՛ ձեր աշխատութիւնը, և
պահպանէ՛ ինական պատահանքներէ,
եղիւսմ, ջրօրսէն, թրթրութ, փակիչ
մարտիէ և երաշտութիւնէ:

Բարեգալատ և արարելչաատուն կան-
նա՞յք, ձեր այ գարտերը՝ ծանր և
շատ են, որոց մի մտ թուռուց կ'եր-
կարի, ուստի բաւական կը համարիմ
Առաքելախն խրատը կրկնել։ «Կանայք
ի գարդ հանարաթիւնն անխառն
լինա՞ն և զգաստութեամբ զարգարել
գտնանին, մի՛ ի հրաւս ոսկեկանն ըն-
դանդեղեղեայ ճարարտով, կամ ի հա-
ղեմով պատճառայ։ Այլ որդեւ վայել
է կանանց զաստուծ պաշտութիւն յանն
ստեղծ, գործովք բարութեան։ Եթէ
այս խրատը պահէ՛ք, կը լինէ՛ք ձեւարիտ
արարչ ընտանեաց, պակս ձեր ան-
բանց զլիւռն, Մողոմոն իմաստունի
գիտաած Ժաղբլուխ, ամսթիւսած և
անտարբ կանանց նման, ձեւարիտ դաս-
տիարակ ձեր դաւակաց՝ արարելչուն
և զգաստ կրանքով և ժիւրջ հաստատու-
թեան արհեստասանի և բնութիւնի։ Ձեր
ամենաթանկագին զարդն է խոնարհու-
թիւնը, միակ նորբքը և գեղեցկու-
թիւնը՝ ձեր բարի գործերը, բնական
արհեստական գեղեցկութիւնը վաղ կամ
անազան կը թարգարան իբրեւ զձգալի
խտով։ Իսկ յարի անուշք և բարի
գործող յիշատակի ընդ միշտ կենդանի
կը մնան իբրեւ օրինակ այդ։»

Ի վերջ ճանիս սրտագին և արտասու-
նալովոր կ'աղաչան զլստառած վասն
ընդհանուր հաւատարկացը՝ հոգեւոր
բրգւոց մերոց, որ շարժէ ձեր սրտերը
և զարթոյնէ թաքի զգացումները՝
Աւետարանի պարտար և արգասաւոր
երկիրը ըլլալու և պողաբերելու ձեր
հոգւոյ մէջ խրատականներս սիրմբ
նշուղ միայ հարկուոր, որպէս զի
շղտարքէ և երկրիզած համաշխարհու-
թեամբ կարողանա՛մ ըսել առաջին Ար-
քայր Դատարանի, «Ահա և և ման-
կանք իմ, զոր ետունք ցիս» և արժանի
հանդիպումը շնորհալուրմանին ի յա-
ւախեանական կեանս ձեռք հանդերձ ի
Գրիգորս Յիսուս ի Տէր մեր, որ է
օրհնալս յախեանս առնն:

Տուեալ ի Կարգրիկոսարանիս Կի-
լիկոյ. ի դուռն Մայր Տանարիս Ս,
Սոխեայ Տիրապան Բաղարիս Սոյոյա-
ւուր օծման մեղոյ ի Կիրակէիս Աւ-
խարհաւմաւսրան ի 20 Ապրիլի 1903
վերջիսման բուսակնիս, եւ յօԳ. Անե-
կանի ՌՅՈՒՄ բուռն Հայրոյ:

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Հանտոնի բոլոր դպրոցները մէկ հասկալի են և իրօրինակ ծրագրի կրթական լուս կառավարական օրինազգիծ առէն օր ի զմարտութիւններու առիթ տուան թէ թէ՛ անգլիական Մամոյն և թէ՛ Ժողովուրդի գնապական խաւերու մէջ։ Գրեթէ ժամանակէ իր ի վեր առնէ օր զու. մարտման ի զլլան այդ օրինազգիծ վրայ կարծիք յայտնելու։ Նախ աստէք թէ զիտան թէ՛ մինչև և իրովնն առնու ներս կրթական որոշ ուղղութիւն մը չկար Անգլիոյ մէջ կառավարական հասկալի են և վարչական անօրինութիւններու վերաբերեալ։

անդգրեց այ չուսին, Նարոճնեան Օրինադիրքին (Քոստ) ձեռով, սովորող թիվներից է և անդրեցիպ օրինակներով վրայ կը սորուին դատական վճիռները, և ճիշտապաններով հաստատեցութիւնը աւելի ամուր. կատաստուն է հոն: Անդգլայցիներուն քաղաքային և եղեռնական դատավարութիւններուն միջոցից փաստապարզը օգրեց իսկ այսիկներոր Յօդուածին տրամադրութեան համաձայն ըստաձեռն են. չեն ըսեր, որովհետեւ չախաւ որ ըսեն, այն մէջ կը բերեն տեսնուած դատին հետ համեմատական հին դատի մը կամ դատորու պարագայէ, և այսպէս կը պատճառարանեն իրենց դատասացութիւնը: Արդ, ինչպէս բուն Օրէնքին համար, այնպէս մը կրիական դրութեան կամ դատարանական համար հասարակաց սկզբունքներով դարձ կը տեսնուի Անգլիացիք, ընդհանրութիւն կողմ ընդունուած և ժամանակին նուիրաբարձուած սկզբունքներով, որոնք սակայն վաւերացուած են իրենց Անգլային ժողովին լռելեայն համաձեռնութեամբ կամ յետ վիճաբանութեան ինչ կնք պարագայերու տակ: Այս իրողութիւն մին է այն գօրութոր պատճառներէն, որոնք անգլիական միտքը աւելի անկայն, աւելի ճշկուն և ընդարձակելու ընդունակ բըւծ են. անգլիական միտքը կրցած է այսպէս իր ներքին քաղաքականութեան և նոր կազմակերպութեան մը պէտքին առջիկ յարմարագոյն միջոցներուն զիմիշ, առանց կաշկերտուած ըլլալու օրինակայն տառէն, և փարկիդողիին որ կ'ապրեցնէ: Ճրանսայի մէջ առաջին գիտաբարութիւնները մը պատահի վարդութիւնը կըր ստիպողութեան առջիկ նոր միջոցներու զիմիշ բաց ի մնալու տանողութեանց մեծաքանակ գումարներ, որ նոր քայլի մը առջիկ ելնող առաջին խոչընդոտն է, կայ մասնատող հին օրէնքի պատուարը, որ զարկ է նախ բառնայ նորութիւն մը ի գլուխ հանելու համար. Անգլիոյ

Իր արտաքին քաղաքական փոփոխությունների արդյունքում, այդ Մեծամորյան նական սկզբունքներն էլ կարգ ըստ կարգե՛լ փոփոխու՛մն չին սովորությունները, զայաբար չյին դառնալով իրենցիցը՝ Դպրոցական հոգաբարձությունը կային, իւրաքանչիւր ղրկանակէ ընտրուած, որոնք իրենց ընտրութեանը կրթական, դասանաւանական սկզբունքներու համաձայն դպրոցները կը վարէին, կրթական տուրքը ժողովուրդին կը հաւարէին, և իւրեք իրենց համար անպարա մարմիններ էին։ Անոնք էին Պօրտ անուանները, և այսպէս բոլոր դպրոցները Պօրտ-Սըռլ էին։ Բաղա՛ք զայաբ, զհիւ՛ք զհիւ՛ք, արտաքանին արտաքան, մինչև իսկ թաղէ թաղ, դպրոցներուն կրթական և կրօնական ուղղութիւնը կը ստորերէ՛ր Պօրտին, կամ, որ նոյն է, քաղաքներուն կրօնական և կրթական սկզբունքներուն համաձայն, ինչպէ՛ս որ տունէ տուն իսկ յաճախ կը ստալերին բողոքականներուն նոյն սկզբունքները։ Այս յոսի՛ կրթութեան անմիջական հետևանքը ա՛ն ի՛նչուր կը արտաքանի մը Պօրտ-Սըռլը յաճախող տղայ տղայն փոքրամասնութիւնը, զոր օրինակ, որ կրօնական յարմանալու

անկէն, կը բերկուր իր և իր մտազնն
անկան զաղափարներուն համեմատ
ութամբը ասնկոյն պատեռնէնէն մը
որովհետեւ մեծամասնութիւնը այնպէս
կը փափաքէր որ տղայք առաւելուն
կէս օրին, և արձաւորողէն տտալ Ս
Գրոց դաս առնէին, օրը երեք անգամ
և հոգաբարձուներն ալ, մեծամասնու
թիւնն զուէնով ընտրուած, բնական
հաքար նոյն զաղափարով տողորուած
պարագայրեն (բիւռուէն) էին: Այս և
այսպիսի անպատեռնութիւններ, որոնք
անհշուտ կը մտին կրթական դրութիւնը
մեծամասնութիւնը մը կամբէն կապէ
կը տղորառնութիւնէն, բաւական հա
մար, կառավարութիւնը հարկ դատեց
Պարսկերէն արդէն դրութիւնը մընկ, և
կարծաքարանքուն մատուցաբարութիւն
և ուղղութիւնն հոգը յանձնել Բաղա
քային Սորտրիւններուն, ուրիշ խառ
նով՝ քաղաքային վարչութիւնն են
Սորտիւն զարդաքան հակադիւր: Պար
սկութիւնները, անձկամտ ըղորդակա
նութիւնն ըլլող ներկայապայմանները
ըողոր բարձին այս օրինազմին դէմ

Ֆեդերատիվությունն և մեծամասնությունն ինդուլգենտ ծաղեցաւ, բայց ի վերջոյ իր հրապարակական իրաւունքները պահպանեցին Գրանտի օգնութեամբ։ Քաղաքականութեան Գրանտի օգնութեամբ իրաւունքները պահպանեցին Գրանտի օգնութեամբ։ Քաղաքականութեան Գրանտի օգնութեամբ իրաւունքները պահպանեցին Գրանտի օգնութեամբ։

անգամ մը որ պետական հակադիրքին
մէջ բաժանորդ ձեռք բերուեալուց, աշ-
խի գործուեցաւ նաեւ մէկ ուր գաղտնի
ծրագրին առաջին տարբերութիւնը, մաս
նաւորապէս Լոմոսին մէջ, ուր արտաքինին
արտաքին տարբեր ուղղութիւնն է
գործ կը դրուի, տարբեր մեթոտներու
ուսուցումը կը կատարուի, Ուստի նոր
Օրինակով: Կառուցարարութիւնը փութեմ
Լոնտոնի կրթական դրութիւնը մէկ
ուղղութիւնով փափանջու համար միջոց
ներ խորշիկ- խորհեցաւ և զանոնք ներ-
կայացուց երեւոյ. Ժողովին, որ տա-
կաւին կը վիճաբանի, և յոյժ համաձա-
կան է որ նախորդ օրինակներէ քուէար-
կութիւնը ապահովող մեծամասնութիւ-
նը գտնուի նաեւ այս նորին համար:
Կառուցարարութիւնը երեսօտանանքու

կրթել են և՛ յսքան տարօրինակ և ինքարժեք նախապանդ անկախ ծրագրերին մոլորկի վրայից որոշ եղբայրացու թխնանք մը յանգիւի կարելի չէ, նախնական դրով բողոքներն եղնող տղայք իրարմէ անահին դատարեբնութիւններն ունին ուսմանց և տատարարակութիւնն տեսակէտով, և այս պատճառաւ դժուարութիւններ իւրեանցն մասնաւոր բարձրագոյն նախակրթարաններուն համար, որոնց ուղղութիւնը գրեթէ նոյն է ի մտադքն ջննութիւններու ժամանակ մեծ անպատկառութեամբ կը մտայնէ, և այսպէս բարձրագոյն դատարարակութիւն մը կը զրկուին յաճախ շատեր, որոնց միակ յանցանքն է ո՛ր ինքնուրոյնութիւնը կամ յաճախակի բացակայութիւնը թաղային դպրոցէն, ալ իր հետեւեմ ծրագրերն տարօրինակ կերպով խմբագրութիւնը, և բարձրագոյն նախակրթարաններուն ուղղութիւնն բոլորովին անհատապատկառական և անպատկառականութեամբ կրթուի

կան դրուժինքն մը, Այս պարագային այս անսխալ կան հետևանքը այն կըլլայ որ արթնազգոյն դատարանները թիանքն բարձրները չեն ծառայիր պէտք եղած չափով և սահմանափակ միտքերը աւելի կ'աւելան անդիմապես հասարակութեան մէջ, պիտոյ՞ դուրեւ և կրօնային ծայրայեղութիւն անվանամիտ տարբ մը հետեւի՞նտէ կը զօրանայ, փոխանակ պատրաստութեան այն ողջմասկ և լայնարձակ տարբ, գիտական և գրական առեւթը սկզբունքները և լայն հայեացողներով, որոնք աւելի պէտք ունի արդի ժամանակին ոգին։ Անգլիացիք փրօնապիտ ու Գերմանիայ կրթական դպրութիւններուն չափ հաւանաւ են բոս մնիլ մաօին, և անոնց հաւատարմ ընթանալու և մտենալու ինչն է որ թիլադրած է նաև այս երկրորդ օրինակները։ Իսկ կ'առարկուի թէ այդ Օրինագիծը իր հայտատուին դժուարաւ կրնայ ծառայել, կոտորի պէս բազմաթիւ և բարեւրով, սովորութիւններով ֆիլիքթապէս և բարդօրէն տարբեր արտադրանքներուն մէջ։ Կարելի՞ ըսն է մի՞թէ և

կ'ընեն առարկողները, ազնուականներ-
րուն, հարուստներուն տղաքը և գոր-
ծաւոր պատկաւաբան զատակաւող տղա-
քը մէկ ծրագրի համոմատ ուսումնա-
սանին, անոնց ապրելու կերպերը իր
տարրերին, հետաւորաբար մտաւոր կա-
րողութիւններու վիճակն ալ կը տար-
բերի, հարստային, աղիտականներն տղան
իւր թաղային զարդը յաճախէն առաջ,
սարգէն իւր տունին մէջ, իւր անմիջական
չրթակայինն մէջ առած է արդէն չա-
փով մը զատկաւորութիւններ, զարդը
զայսօր ստան է գիտէ արդէն իր պատ-
մութիւնն նախապատերաքը, իւր լեզուով
սա սկզբունքները, անբուր կը խօսի,
աւելի շուտ կ'ըմբռնէ, աւելի կը յորստ
մարտէ։ Լնտան տարրերի կը տար-
ջանաւ և խառնակ թաղիք ունի, ո՛ր է

և երտպական մայրաքաղաքէ շատ տար-
քեր ապրելու եղանակ մը ունին, և հա-
ւանական չէ որ կրկնական միութեան
թրագիդ մը իր օտառաբար արդիւնքները
ժողովին և ապա ին մտածողներու և
բողոքողներուն գլխաւորներն են ու-
սուցիչները, որոնց խորուցած այս ա-
ռարկութիւններն են որ այս միջոցե-
ն շարունակ խնդրիլ նիւթ կ'ըլլան (հո-
ւան թաղաքական չորանակներուն և
կրկնական գումարներներուն միջ: Ու-
սուցիչները կ'ըսեն նոյն իսկ ինքե-
րմեազգիքին հետեւեալ խնդիրն ա՛յն պիտի
ըլլայ որ նախկինայն ուսումնաբ, որ հիմ-
քիչէ այն առատատուն հիմերու վրայ չը-
նած է, պիտի խախտ, խնդրուած ծր-
գիր մը անպատշաճութիւնները պիտի տես-
նուիր թիւր ատենին և տալոյք պիտի պա-
ղին ուսումնաբնէ, և ծնողք պի ժամ ա-
ռած պիտի նային որ քանի գործի գնին
ած իրենց արտերուն մէկուսութեան տա-
նին գտնուի, որոնք պարտաւոր տեղը
տարբերութիւ գործը կ'երեւան և քան մը
չեն սովորի:

Խնդիրը հիմա այս վիճակին մէջ է
բայց կառավարական օրինազօն յա-
ջողութիւնը հաւանական կը թուի։
ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԵԿԵՂՉՅՆԻՆ ԵՒ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱՅԻ ՄԻՋԻՆ — Կրթական արական Միադասնակիչներու արտաբնուող կը խառնակէ զովանդակ ձրնասոյի ո՛ւնչ, Բարիկէ յատկապէս Բորսիքա պաշտպանակները Բակիկան Միաբնուան թանն վանքը և մատուռը: Բաշտապետը ինքեղեք որ մատուռը զոնէ չի գտցողի, բայց զատուռըը չնդունեց, և իսկողն կնքի տուաւ մատուռն ղուաները ի ներկայութեան ձիաւոր ուստիականութու և ղիւնտորներու: Զօրքըըը վանքին ղիւնտ չարուեցան, և Բորսիքայի զատուռակտը յայտարարեց բարձրաձայն թէ անմիակտն պիտի ձրնակալուի այն մարդը որ կնքիք Բակիքընելու ձեւակիքուութեան միջոցին ձայն չանէ: Ատոր վրայ բոլոր վանական հասակիքները ղարուեցան, վանքն ու մատուռը գտցուեցան, և մատուռին ղուաները նորէն իրենց տեղը դրուելով օրինակն կնքիք Բակիքեցեալ անոնց վրայ: Այս ղէպըը պատուեցաւ անցեալ ուրքաթի օր: Զերակալուողներէն ուսանը ղատարպարտուեցան 20Կն 50 օր քանտարուելութեան:

* * * Բարդիլի արքեպիսկոպոս կարգաւոր Ռիչարդն օրինակի հետեւելով, հայտնիով հեղեղեցիկ յառաջանալու համար Մայիս 24ին (յառաջկիպ կիրակի) իրենց եկեղեցիներուն առօրէնքն կարգաւոր պիտի տան ինչ-եւ Ռէնան և Լիօնի կարդինալ արքեպիսկոպոսները, Գանապիւրի, Ռուանի և Պուտուս արքեպիսկոպոսները, Շարդրի, Սուասոնի, Լանկուի, Վերտէնի, Անկուշէյի, Կրքոպլի, Սան Գլուի, Սէ Մանի, Մուշէի և Ղլուպի եպիսկոպոսները, Ուալիանտ-Թիւրը հոգեւորական տակ առած է եկեղեցիները որպէս զի բարեկարգութիւնը չկանգարուի, ընկերակցականները չեն համարձակիւ եկեղեցիներ մտնել։ Բուլոնի և Մարշէի մէջ գումարտուած ժողովներ կը խնդրեն ֆրանսական կառավարութիւնէն ար եկեղեցին Պետութիւնէն բաժնուի, Բոնքորտան ջնջուի, ինչպէս նաև Պայիս մօտ ֆրանսական ղեկավարութիւնը։

* * * Կրօնական միաբանությունը
դեմ այս զուլաքարին և վանական կրթա-
նական բոլոր հաստատություններու վախ-
ման առթիւ, նախկին վարչապետ Մ.
Կարոյ Տիգրիկ յօդուած մը հետեւանա-
լովով միջով կը շարժուի մէջ, ինչ յայ-
տարարել թէ երբ Ծրանասիկ մէջ ամէն
բազմաբացի կրնայ զպլուր ըստի, և
երբ ընտանիքը մէջ մէկ հայր կրնայ իր
զատակներուն համար իր ուզած դպրո-
ցը ընտրել և իր ուզած ուսուցիչներուն
զրկել զանոնք, ուստի դաստիարակու-
թիւնը կամ կրթութիւնը ազատ և Ծը-
րանասիկ մէջ Դաստիարակութիւնը
պետական մենաշնորհ ընելու վարդա-
պետութիւնը քննադատելով, Մ. Տիգ-
րիկ կ'առաքիլէ թէ քանի որ ընդու-
նուած է թէ հայր մը իրաւունք ունի
իր տղաւը կրթիլ տալու տունն մէջ
իր ուզած վարժապետին, օրինակա-
պատմամբ մը չկայ որ հօր կողմէ ընա-
րուած վարժապետը հայրական յարկէն
զուրկ կրթութիւն տայ, ցորպիսի օրէն-
ներուն և կանոններուն համաձայն կ'ըն-
թայ վարժապետը:

[illegible]

ՊՍՏՈՒԳՈՒՆ ԳԵՐՈՍՏԱՅԻՆԻՆ ԵՄ, ԿՐԴՈՒՄ
— Սպանիացի աշուտակալնի մը, սովորեց
Իբրեքէ Միշնադէի առաւարածներուն շնորհիւ
Նորիկէ Ապուլուէրա փոքրիկ դաւաքին
գաղաքապետը, Պատահեց զաւառին
մէջ, յալողեցաւ վերականգնել այն
համարտ յիշատակարանը, որ կանգնուած
էր անցեալ դարուն առաջին մասին
մէջ և յիշատակ սպանիացի, բարձր
կէզ և բրիտանացի սպանիներ և զին-
ուորսներուն որոնք ինչպէս նակասամար-
տի դաշտին վրայ 1811 Մայիս 17ին
Նաւորէնիսան գտնուցիւրուն զէմ մարտ-
ուովեղել։ Վերականգնեալ յիշատակա-
րանին բացումը ժողովրդային տօնա-
խմութեան մը երեւոյթիլ առաւ էր
Նիւլզպա Դահ. զինուորական հանգրվան
մը հանգամանքը։ Ջիսուոր և Նեղեւալ
գտնուելու և Պատահեց զպահակա-
րաց զուարթարկին ներկայի ինչ իրեն
գլխօրհնելով և երաժշտականութեով, Կ

րոնք կը հնչեցնէին Սպանիոյ և Բոր
թովակի ազգային երգերը: Յիշատա
կարանը զարդարուած էր ծաղկեպսակ
ներով, և անգլիական, սպանիական և

րորթեկէկէ դրօշներով : Բանակին քա-
 ճանախերը զարթեցաւ պատուազ Դա-
 տուցին : Եւ ապա զորքերը սեղմ վա-
 ճերով անցան գլխաւորութեամբ Ալ-
 պուէրայի զորագնդունի եւ հեծեալ փո-
 քացանախներուն : Ամբողջ օրը իրե-
 րիկ թալարը ոգեւորուեալ էր : Բոլո-
 թեկալի կտաւալարութեան կողմէ նեղ-
 կայաքցոյի կեմե էր հազարապետ Ալ-
 Վէրտա :

ԳԵՐՄԱՆԻ ԲԱՆԱԿԿԸ.—Ժամանակէ մը
ի վեր Վիլհէլմ կայսրը մտադրեց իր հրա-
մարտիկները իր պատերազմական նա-
խադրաբը՝ զօրավար Կոլլըր, Հռոմ մեկ-
նելէ առաջ, Ն. Վիլհէլմ-Ռոյս-Ռայնի իր
զգեսակը կանչել տաւ։ Նախարարը, ի
հրաժայեց անոր որ երեք ամսուան ար-
ձակուրդ տանէ, իբրեւ յառաջդարձ իր
բացարձակ անպատեհան։ Վիլհէլմ Բ.
յայտարարեց բարձրաստիճան անձնաւո-
րութեան մը թէ շնորհալուրիկ ըրած է
Կոլլըր զօրավարը։

ԱՆԿՆԻՄ ԵՒ ՖԻՆԱՆՍԱԿ. — Լոնտոնի անգլիաֆրանսական ընկերության տարեկան հաշիվաթղթի մեջ երեւո Տերու-թեանց բարաբեռութիւններուն բարեբա-նան վրայ միայն դարձան խոսակցու-թիւնները: Ներկայ մէկ բարդանքին զանազան քաղաքական կուսակցու-թիւնները և Գաղաքացայեւտարանի կող-մէ գացած էր ամէնէն ազդեցիկ խոր-հրդականներէն Օլիվերը՝ 250 հոգի ներկայ մէկ հաշիվաթղթին, կէտ տիկին, որոնցմէ մէկ քանին ֆրանսուսէն է: Նա-խագէտ Մը. Օլիվերն բաժակ անոգայր-կեց իւրուարտ ինչպաւորին և Մ. Լու-ւիգէ կաննքին: Շատ մափադարեւեցան Նախկինային վրայ բուսած քանի որ կենսագրական հոգիները: «Ներք Մ. Լու-ւիգէ Լոնտոն գալ, ըսաւ անտեսանքը, կրեալ վատաւ ըլլալ որ Լոնտոն ձեռի-համար պիտի չընդունի զինքը, այլ պիտի ընդունուի իբրեկ վեհապետը բա-րեկալ ազգի մը որ զինանքի է Անգ-լիոյ եր քաղաքակրթութեան զոր-քին մէջ»: Լոնտոնի Սորբոն տրական Սե-նեկին նախագիտ Մը Այկլեր Բոյրը

ըլաւ թէ՛ Ուղղեխիչի պայմանագրութեան համեմատ ծրարատ անխտիրի իրաւունքներ ունի՝ Նիփ-Վալդեյնտի ձկնարաններուն վրայ։ Անգլիա, որ վերահսկէ, նկատի պիտի առնէ այս իրաւունքները, զորոքք պիտի կարգադրէ փոխարանութեամբ մը կամ իրաւարարութեամբ՝ ներգրէ Պուլսերի քաղաքագիտէն, որ ներգրէ է, իրեն հետ ծրարատ տանիլ հետեւեալ պատգամը. —(Մեր սրտին խորքէն էր բազմաճիւղ մտաբերմի ու անկեղծ բարեկամութեան մը ծրարտայի հետ։ Թո՛ղ մեր հոգեկներ միասնաբար ու աշխատարէ ի միասին խաղաղութեան վաճառականութեան ու բազաբաբիլոնութեան զարգացման համար, Իւլանտապան երեւոյթանալ Մը)։ Ռ՛ֆորտ պէնթապոս ճառի մը մէջ յայտարարեց թէ՛ ծրարատ ու Մեքլիտ աղքատներուն միջոց չնորճած են իրենց պաշտպանութիւնը Մը։ Պարզէիլ էր համարատուութիւնը ըրաւ հիւսիսային Անգլիոյ մէջ էր կատարած զորքին անգլահիւսանապան իրաւարարութեան մաս ախն։

* * * Լիցի մէջ ի նպաստ նոյն իրաւաբարութեան կատարուած գումարու մը յաղող արդիւնքներ ունեցաւ: Մը քարքէջ ճառ ար արտասանեց ընդհանրապէս ռոգեւորութեան մէջ: Բաղաքապետը առաջարկեց մասնախումբ մը յնայել Անգլիո-Ֆրանսական հաշտութեան գաղափարը ծաւալելու Անգլիոյ մէջ ամէն կողմ:

ԷՏՈՒԱՐՏ Է.Ի ձԱՄԲՈՐՈՒՄԻԹԻԻ.
ՆԸ.—Բորթմամութէ կը ծանուցուի թէ
Հոռարտ Թագաւոր յառաջիկայ յունի-
սին իր արքայական զօսամասուով ճամ-
բայ պիտի ելնէ, և պիտի այցելէ Գեոր-
մանիա և Ռուսիա:

ՍերՊԴԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՎԻՆՆԱՄ.—
Վիճննայի արքունի շրջանակներուն մէջ
կը հաստատուի թէ Սերպոյի թագաւորը
յառաժիկայ աշնան պաշտօնական այցե-
ւածութիւն մը պիտի ընէ Վիճննա։ Այ-
նպիսին պատրաստութիւններ կ'ըլլա-
նայ՝ Ժամէն։

ՎԷՆԵՑՈՒՆԷԼԱՅԻ կառավարութիւնը
Բարաք օսթին զերման զեապանին յանձնեց իր պարտքին վեցերորդ մասնաւ՝
վճարը, 316-263 ֆր. ոսկեդրամ, հաշտութեան պայմանագրին համաձայն:

ԱՅԳՒԻԼԱՅԻ ԳՆԱՍԹԱՅԻ ՄԸ ՍՆՕ

ՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ: — Գրեապետ Նոր
մէն Հրաքիւն իր եղբոր տան մէջ րէ-
վովչէրի հարուած մը պարպելով գլխու-
անձնապան եղաւ: Գրեապետը ՅՆ տա-
րեկան էր, և անցեալ զինուորական
գեղեցիկ ասպարէզ մը ունէր: Անքնու-
թիկն էր տառապէշ:

ՄԱՐՈՒ. — Երաշտույթնան պատանա
ռաւ բոլոր ուսուիլքները պղծ էի
Մարտի մէջ։ Անազկն Եսիւբեր կ'ը
լայկն պէտքերը հողալու համար։ Բարբ
բարտաբար, վերջիկն աւաւտորէն անձ
երեւեց, և անոյճպպէն ի՛րան գինիկը
թէն վերջիկն պահուն նորէն սղիլ սղը
աւաւ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՉԱՄԻԶԸ.—Անգլի-
երեսի. Ժողովին մէջ Լորտ Բրէնսֆոր
ծանոյց թէ Աթէնքի անգլիական դես

պանը հրաման ընդունած է բրիտանա-
կան կառավարութեան հաղորդելու չա-
միչի անդլիական սենտիքային առաջար-
կութիւնները որպէսզի ուսումնասիրե-
ուին :

ՅԲԱՆԻՆԵՐԷՆԻ ՌՍՍՈՒՄԸ ԱՐԵՐԻ-
ԿԱՅԻՆ ԻՄ.Է.Է.—Երբ ուսանեցի չոր ծրագ-
րերի վիճարարությունից տեղի ունեցած
Ուսարիկների կրթական պաշտոնատան
մեջ, առաջարկություն պետի ըլլալ որ-
պէս զի քրանիներն ինքան գերմանա-
րէնի չափ պատուի ամերիկեան թղթե-
ներու հետ ինք ծրագրերն մէջ քրան-
ներէնին մեծ կարեւորություն տրուած
չէ գերմաներէնին չափ, այնպէս որ
քրանիներին ուսումը ինչպէս ժողպ
Ամերիկայի մէջ։ Այնպէս քրանիներ
նախընտրելի։ Բոլորու տեսակներն
մը ունեցաւ։ Ամերիկայի կրթական պաշ-
տոնատան նախագահին հետ, որուն մօտ
խառն բողոքից այդ ծրագրերն դէմ։

ՀԱՄԱՐԱՄԱՐՈՒՄ ՓՈԼԻԳՐՖԱՆԵ ՄԷՋ.
—800 ավալային ամերիկեան զինուոր-
ներ, ծովային Փիլիպինացի մէջ զոր-
նուած ամբողջ ծովային զուարթակա-
Մանիլային քառասուն միլն անդին
համարվածուած են , առաջին նշանն վե-
րայ ճիշտաւոր ճամբայ եւեղերու . նպա-
ստակա : Ամերիկայի դեր ծովակալ ի-
ւրեւն ծովային պարտնարանին մէջ իր
յայտարարել թէ կայողութիւնը ծանր է
Ջիւնայտին մէջ . Ամերիկեան իշխա-
նութիւնը արձակութիւնը պիտի սակայն ծո-
վակալ զինուորներուն , որոնք տալան
պարտ պարտաւոր իր նշան իրրին կան-
նահողութիւնը նշարար խառնարա-
թութիւններու մ . Արեւելի մէջ ,

Մ. ԼՈՒՊԷ. — Պրեզդէ կը հետա-
գրեն ինքի ժուռնալի մէջ յառաջիկայ
օրվայ ամսուին, հանրապետութեան նա-
խագահը Պրեզդէ նաւ պիտի նստի Անգ-
լիա իրեքշաւոր համար փոխադարձ այցե-
լուծեանն ինուարթը Է. Լ.: Պրեզդէ մէ-
ջ զանուած միջոցին, նախագահը բացու-
մը պիտի կատարէ Առւման Ինուարթ ին-
չառտակարանին, ինչպէս նաեւ հինիար-
էի զը նաւարանին մէջ աւազանին:

ՄՕՄԱԼԻՆԵՐՈՒ էժերը մեծաքանակ
ազդավորվեցին չայլնի մձԷ, որ կը
գտնուի կարաւաններու մեծ ճամբան
վրայ, այն կողմերը, ուր անցեալ տա-
րի դարձին անգլիական արշաւախու-
րը: Հայլնի գաւառակը նշանաւոր է
իր ճօն արօտավայրերուն կողմէ:

ԲԱՆԻՐՈՆԵՐՈՒ ԴՈՆՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ.
ՆԸ.—Ինչ երբեք բարդորեն որոշե-
լիք իրազեպել գործադրներու սեփա-
նաներուն, որոնք արգելք կ'ըլլան աշ-
խատանքներուն և բարդանքներուն մի-
ջև համարաշուկանա։ Ուրի հարկի
բազմանք, որոնք 2,500ն միջև
3,500 միջև կ'ըլլի, դառնազուրկ ունին,
անցեալ ուրբաթ իրիկուն գումարուե-
լով որոշեցին իրենց բոլոր հաւատարմ
աշխատանքներով կազմակերպուիւմ
ըլ հաստատել, որուն նպատակն է ա-
պաստուիլ իրենց գործը, աշխատանք-
ներուն շահերը պաշտպանել անտիքա-
ներուն իշխանութեան գէ՞մ։

ՍՊԱՆԻՅԱ թագաւորին ծննդեան
 Ժէւ, տարեգաթը բոլոր երկրին մէջ
 տնտեսեալ տոկոսներն շքեղութեան
 և հաւատարման ցոյցերով, Թագաւոր
 ընդունելութիւնն կառարկեց պա-
 լատին մէջ, ուր ներկայ էին բոլոր բա-
 ռամարները և սպաններ, տիկիները,
 դեսպանական մարմինը, նախարարները,
 աշխուսակները: Կէս օրէ վերջ թա-
 գաւորը զօրավարի համագլխետով ջըւ-
 մարտի գնաց, որու միջոցին վերադա-
 րուցան հռչակաւոր սպանիացի ստան-
 ջամար Պոպպիւշ:

ՎԻՃԷԼՄ ԿԱՅՍՐԸ անձամբ այցելեց Մեցիք մեջ թշուր զորսամասին հրամարտող Ռաբլ խոսն ֆուն ձեղևերին Մարեշալին պիտի յաճորդէ զորավար Շեդեյորը : Վիճէլմ կայսրը դիտարկեց կան իր հրամանն պետ կոմս Նիւլզըն ձեղևեր երբ կայսրն հետ ձի նստած Մեցիք զորսամասէն Կիլիմիս, յանկարծ հիւանդացաւ, և նարկ եղաւ փոխադրելի զայն պետարտական հիւանդանոցը :

ԳՈՐԾԵՐԸ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԵՆ
ՄԵՋ.—Բրեդդորթայի մէկ ընդարձակ
թաղանթին մէջ գումարում մը տեղը
ռենտաւորով, ճառեր խօսուեցան չինացի
գործնաւորներու թրամադարի մէջ մտնող
լու խնդրի վրայ: Նախագահ Լքվեյթ
առաջարկեց դիմադրել Մ. Ասիայի աշ-

խառաւորներու թրաւմայ մանկան
որոշման դէմ, յայտարարելով թէ հա-
րաւային կնիքից սպիտակացիներ
կրկին են Պեքը չէ որ, ըսաւ, որ
մասնէն կրնայ չափուն համար դո-
խան երկրին ներքով փնտռել։ Այս
խորշով վրայ թէ՛ բրիտանացի և թէ՛
Պեքը համաձայն են։ «Ենթ թողոքն
որ Զինացիները ներս մտնեն, մեր ա-
պագայ սերունդը պիտի ամիճէ միշ-
տ Եստրաքուրնը։ Եւ թէ՛ Զանաշէլ-ը
տին հարաւային կողմը 5 միլիւն բնիկ-
ներ կան, որոնցմը 800,000-ը կայաու-
մարդիկ են, թէ՛ ամէն մարդ կր կար-
գին աշխատել, տարակից չկայ որ հա-
րաւային կնիքիէն պիտի բաւէ իրեն
ամէն պէտքերուն համար։

* * Այս տարւան առաջին երեք
տարւան ընթացքին թրաւմայի աղտո-

ծուլի
միլիոն
աւարդի
604,96՝
ուսան
աւելի
ասկիտ
ծէքն
դալի
բոլոր
ծոցն
ցեալ
մեա
մեալ
փայտ
ուէ, զ
պտղա
ճաւ,
* * *
պարա
ի վեր
թուոյ
երկրա
ձայն
յանձն
ները
նեցաւ
ողով
համար
հանցե
մեան
առջեւ
բափի
ցաւ 13
ժան
Մէջ
Մէջ
Պաքա
աւա
Կուած
պարո
տարի
Ֆետր
ներով
երկրա
համեմ
ամեն
արդիւն
նկարա
րը Առ
րակի
դիւին
տարի
դրամա
տարա
անցա
վեց
մարքի
դեցա
ողով
Ջեմ
դե
բազ
բեթ
ճաւ
ՅՈՒ
— Գրա
խարա
արու
նի ար
դեղն
րուն
ՃՈՒ
ՄԵՋ
հարա
տարի
մինչև
երկր
է վեր
ըլալ
Հ
ԲԱԱ
դով
նախ
բերեալ
թեան
յայտ
քական
բորա
տնոյ
ժողով
Քարո
է Բէ
Կարգ
տնոյ
արմա
Ջոյ
պիտ
սոյն
դոմե
ՅԻՋ
ցաւ,
Գծա
տաճ
թեան
մասն
ԲԱ
ի բուն
ԳՈ
բազ
բարա

